

Kulturdepartementet

Uppdrag att se över förutsättningarna för ett tidsbegränsat stöd till vissa tidskrifter

Sammanfattning

En utredare ges i uppdrag att bedöma behovet av ett tidsbegränsat stöd till tidskrifter som bedriver fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik för att underlätta deras anpassning till de nya digitala marknadsförutsättningarna. Utredaren ska vid behov lämna förslag till hur ett sådant stöd kan utformas, vilka kriterier som bör ligga till grund för fördelning av stöd och vilken instans som ska besluta om stöd.

Bakgrund och behovet av utredning av ett tidsbegränsat tidskriftsstöd

Tidskrifter som bedriver fördjupande och samhällsviktig journalistik är av stor betydelse för demokratin. Mediestödsutredningen övervägde i departementspromemorian Ett hållbart mediestöd i hela landet (Ds 2022:14) om mediestödet skulle utvidgas till att omfatta tidskrifter, som snarare ger fördjupning inom ofta lite snävare ämnesområden än de allmänna nyhetsmedierna som är inriktade på bredd i sin nyhetsrapportering. Utredningen fann av flera skäl att så inte borde ske. Utredningen ansåg bland annat att en utvidgning till tidskrifter skulle innebära än fler stödmottagare och kräva betydligt större anslag i statens budget och att ett tidskriftsstöd skulle kräva helt andra stödkriterier och sannolikt en annan beslutsordning med andra bedömningar och en annan beslutande myndighet än för mediestödet. Utredningen förordade i stället att frågan om tidskriftsstöd skulle utredas närmare med inriktning på ett särskilt stöd till tidskrifter som är mer selektivt än det allmänt inriktade mediestödet. En eventuell framtida utredning skulle då, ansåg utredningen, kunna undersöka möjligheten att bredda det stöd till kulturtidskrifter som administreras av Statens kulturråd.

Enligt förordningen (2010:1058) om statsbidrag till litteratur, kulturtidskrifter och läsfrämjande insatser kan stöd ges till utgivning av kulturtidskrifter. Frågor om statsbidrag för utgivning av kulturtidskrifter prövas av Statens kulturråd (2 §). Med kulturtidskrift avses enligt 4 § en tidskrift som med sitt huvudsakliga innehåll vänder sig till en allmän publik med kulturdebatt i vid mening eller som huvudsakligen ger utrymme för analys och presentation inom kultur och konstarter. Av 8 § framgår att statsbidrag till utgivning av kulturtidskrifter lämnas som bidrag till produktionskostnader och utvecklingsinsatser. Statsbidrag för utvecklingsinsatser är avsett för insatser för att marknadsföra och sprida kulturtidskrifter och för andra insatser som kommer flera kulturtidskrifter till del.

Postfinansieringsutredningen har i betänkandet Posttjänst för hela slanten – finansieringsmodeller för framtidens samhällsomfattande posttjänst (SOU 2023:4) lämnat förslag om bl.a. utökad befordringstid, vilket bedöms få negativa konsekvenser för utdelningen av adresserade tidningar som omfattas av den s.k. samhällsomfattande posttjänsten. Ca fem procent av tidskrifterna, troligtvis de som innehåller fördjupad journalistik och samhällsdebatt, distribueras genom den samhällsomfattande posttjänsten idag, med utdelning varannan dag. Betänkandet har remissbehandlats och bereds nu i Regeringskansliet.

Enligt uppgift från Sveriges Tidskrifter finns det runt 4 000 tidskrifter i Sverige, varav de flesta är medlemstidskrifter. Tidskrifter med nyhetsjournalistik inom samhällsviktiga områden utgör en del av den för demokratin centrala infrastrukturen av fria medier med redaktionella resurser. Samtidigt är marknaden för svenska nyhetsmedier under ett starkt förändringstryck, vilket främst drivs av digitaliseringen. Samma mönster syns på reklammarknaden, där digitaliseringen har medfört en tydlig förskjutning av intäkterna från tryckta kanaler till digitala plattformar och stora globala aktörer. Förflyttningen mot digitala affärsmodeller med digitala läsarintäkter har inte nått lika långt för tidskriftsbranschen som för dagstidningarna, vilka har kunnat ta del av ett särskilt innovations- och utvecklingsstöd som kunnat underlätta de omställningar som behövts för att möta den nya marknadens förutsättningar. Det finns därför behov av att utreda förutsättningarna för ett särskilt tidskriftsstöd som under en begränsad tid kan underlätta tidskrifternas anpassning till de nya digitala marknadsförutsättningarna. Möjligheten till eventuellt stöd bör inriktas mot sådana tidskrifter som genom att de bedriver granskande och fördjupande journalistik är av stor

betydelse för allmänhetens tillgång till oberoende och tillförlitlig information och därmed för demokratin. Det eventuella stödet bör vidare inriktas mot tidskrifter som inte erhåller mediestöd eller annat stöd för sin journalistik.

Uppdraget

En utredare ska biträda Kulturdepartementet med att föreslå hur ett tidsbegränsat stöd till allmänt tillgängliga tidskrifter som bedriver fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik kan utformas för att ge förutsättningar till nödvändiga anpassningar för uppnående av en hållbar digital affärsmodell.

I uppdraget ingår att

- definiera vad som kännetecknar tidskrifter som bedriver fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik,
- översiktligt kartlägga förekomsten av sådana tidskrifter,
- analysera möjligheterna till stöd för sådana tidskrifter inom ramen för befintliga eller föreslagna stödsystem,
- bedöma behovet av ett tidsbegränsat särskilt stöd för sådana tidskrifter,
- om behov bedöms finnas av ett särskilt stöd till sådana tidskrifter, med beaktande av EU:s regler om statligt stöd lämna förslag till hur ett tidsbegränsat tidskriftsstöd kan utformas, vilka kriterier som bör ligga till grund för fördelning av stöd och vilken instans som ska besluta om stöd,
- vid behov lämna nödvändiga författningsförslag.

Redovisning av uppdraget

Utredaren ska i enlighet med kommittéförordningen (1998:1474), analysera och redovisa konsekvenserna av förslagen. Om förslagen kan förväntas leda till kostnadsökningar för det allmänna ska utredaren föreslå hur de ska finansieras.

Uppdraget ska redovisas till Kulturdepartementet i form av en departementspromemoria senast den 15 mars 2024.